

М.П. ГОРБУНОВ, канд. тех. наук, доц., НТУ «ХПИ»;
І.Г. СИДОРЕНКО, студент, НТУ «ХПИ»

ПРО ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНЕ ПАРТНЕРСТВО ВУГЛЕДОБУВНИХ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ

У статті пропонується результати дослідження державно-приватного партнерства вугледобувних підприємств. Зроблені висновки про інвестування підприємств і про те, як це вплине на їх розвиток. Бібліогр.: 2 назв.

Ключові слова: інвестиції, прибуток, грошові кошти, фінансування.

Видобуток вугілля – це металомістке, матеріаломістке, енергомістке виробництво. Для стабільної роботи підприємств вугільної галузі, підтримання виробничих потужностей, розвитку підприємства необхідні капітальні вкладення, спрямовані на технічне переозброєння і капітальне будівництво.

Головна проблема підприємств вугільної галузі протягом останніх років – це дефіцит власних коштів, отриманих від реалізації вугільної продукції та незначний обсяг бюджетного фінансування, спрямованого на розвиток виробництва. Недостатній обсяг фінансування в технічне переоснащення підприємств, спрямованих на придбання очисного та прохідницького обладнання, заміну морально і фізично застарілого стаціонарного обладнання – основна причина низького рівня освоєння виробничих потужностей державними підприємствами в останні роки.

У ситуації, яка складалася протягом останніх років, без достатніх вкладень у виробництво, неможливо було прогнозувати поліпшення ефективності роботи підприємств.

Останнім часом багато підприємств отримали можливість в повному обсязі оплачувати відрахування до Пенсійного фонду та фондів загальнообов'язкового соціального страхування, збільшити відрахування в усі рівні бюджетів, почати погашення виплат за раніше залученими кредитними коштами, у кілька разів збільшити фінансування, спрямоване на охорону праці, збільшити витрати на матеріально-технічне забезпечення виробництва. Все це було зроблено за рахунок залучених зі сторони не державних інвестицій.

Без підтримки інвесторів, цим підприємствам не вистачило б власних коштів, отриманих від реалізації вугільної продукції на підтримку виробничих потужностей, і їх би було явно недостатньо для того, щоб закласти фундамент для нарощування обсягів.

Саме у зв'язку з дефіцитом власних коштів і повною відсутністю бюджетного фінансування, з метою збільшення дохідної частини за рахунок ро-

звітку виробництва і мінімізації збитків останнім часом було прийнято рішення про залучення фінансових активів приватного партнера.

Такі договори передбачають фінансування інвестором цільових проєктів, спрямованих на зростання видобутку вугілля і вихід підприємства на рівень самофінансування та безвідсоткове повернення підприємством залучених коштів у встановлені терміни.

Підставою при укладенні договору могли б стати інвестиційні проєкти, що характеризують ефективність вкладення фінансових активів.

Реалізація інвестиційної програми в повному обсязі дозволила б вводити в експлуатацію нові очисні забої, почати монтаж нових лав, закуповувати сучасне обладнання, поліпшувати соціальний клімат шахтарських міст. Вкладення інвестицій у виробництво заклало б надійну виробничу базу. Технічне переозброєння підприємств вугільної галузі, дозволить значно оновити основні фонди підприємства, збільшити продуктивність праці та обсягів виробництва. За рахунок залучених фінансових активів приватного інвестора будуть оновлені основні фонди державного підприємства. Технічне оснащення, модернізація і капітальне будівництво дадуть можливість підприємству не тільки підтримувати виробничу потужність на рівні досягнутого, але й збільшувати обсяг виробництва, за рахунок чого покращувати фінансово-економічне становище. Залучення значних коштів на безвідсотковій поворотній основі дає підприємству вивільнення грошових коштів, отриманих від реалізації вугільної продукції, які можуть бути спрямовані як на подальший розвиток, так і на операційну діяльність підприємства.

Співпраця в рамках державно-приватного партнерства гарантує підприємствам вугільної галузі стабільний ринок збуту вугільної продукції, що в свою чергу забезпечує енергетичні генерації приватного інвестора енергетичним паливом. Під гарантії приватного партнера, в ролі якого виступає великі інвестори, досягаються домовленості з заводами-виробниками гірничошахтного обладнання про відстрочення платежів за поставлене обладнання. Завдяки цьому підприємства вугільної галузі, зможуть здійснювати технічне переозброєння виробництва, мають можливість збільшити оборот власних коштів.

Крім того, реалізація державно-приватного партнерства звільняє підприємства вугільної галузі від необхідності залучення коштів державного бюджету.

Проєкт розвитку багатьох підприємств, окрім виробничо-інвестиційної програми передбачає ряд соціальних аспектів: зростання і стабільну виплату заробітної плати, повне забезпечення працівників підприємства засобами індивідуального захисту та впровадження міжнародних систем безпеки праці а також виконання всіх природоохоронних заходів за змістом породних відвалів і очищенню шахтних вод.

Для підтримки та розвитку комунальної інфраструктури міста, де знахо-

дяться такі підприємства, виділяються значні кошти, закуповується спецтехніка, за допомогою якої комунальні служби поліпшують благоустрій міста та якість надаваних комунальних послуг.

Багато фахівців упевнені, що вкладаючи кошти в розвиток і підтримку виробництва, можна досягти зростання виробничо-економічних показників, що в свою чергу дозволить забезпечити високий рівень заробітної плати, поліпшення фінансування матеріально-технічного постачання, сплату податків до бюджету та відшкодування позикових коштів.

Список літератури: 1. Амоша А.И., Яценко Ю.П., Чиликин А.И. Развитие угольной промышленности в контексте энергетической стратегии Украины. – Донецк: БИ., 2002. – 237 с. 2. Ивашин В.М. Тенденции развития топливно-энергетического комплекса в мире в XXI в. и положение энергетики в Украине // Уголь Украины. – 2008. – № 7. – С. 43-47.

Надійшла до редколегії 04.02.2013.

УДК 334.02

Про державно-приватне партнерство вугледобувних підприємств в Україні / М.П. Горбунов, І.Г. Сидоренко // Вісник НТУ «ХПІ». Серія: Актуальні проблеми розвитку українського суспільства. – Харків: НТУ «ХПІ», 2013. – № 69(1042). – С. 110-112. Бібліогр.: 2 назв.

В статті пропонуються результати дослідження державно-приватного партнерства вугледобувних підприємств. Сделати висновки про інвестування підприємств і про те, як це впливає на їх розвиток.

Ключевые слова: інвестиції, прибуток, грошові засоби, фінансування.

The article offers a review of research, public - private partnership coal mines. Draw conclusions about investment companies and how it will affect their development.

Keywords: investments, profit, money, finance.

УДК 330.322

П.В. БРІНЬ, канд. економ. наук, доц., НТУ «ХПІ»;
М.В. АКУЛОВА, студентка, НТУ «ХПІ»

ПРОБЛЕМИ ІНВЕСТИЦІЙНОГО КЛІМАТУ

У статті досліджені проблеми інвестиційного клімату, зокрема, теоретичні аспекти, проаналізовано сутність поняття «інвестиційний клімат», основні показники що характеризують його, проаналізовано особливості та значення інвестиційного клімату в Україні. Бібліогр.: 5 назв.

Ключові слова: інвестиційний клімат, інвестиції, інвестор, розвиток, інвестиційна привабливість, показники інвестиційного клімату.

© П.В. Брінь, М.В. Акулова, 2013